

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gruodžio 14 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Laisvas asmenų judėjimas — Vienodas požiūris — Socialinės lengvatos — Reglamentas (ES) Nr. 492/2011 — 7 straipsnio 2 dalis — Finansinė pagalba aukštojo mokslo studijoms — Atitinkamoje valstybėje narėje nuolat negyvenantiems studentams taikoma sąlyga, kad jie būtų darbuotojų, šioje valstybėje narėje dirbusių ar vykdžiusių profesinę veiklą nepertraukiamai bent penkerius metus, vaikai — Netiesioginė diskriminacija — Pateisinimas — Tikslas padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių asmenų dalį — Tinkamumas — Proporcingumas“

Byloje C-238/15

dėl *Tribunal administratif* (Administracinis pirmosios instancijos teismas, Liuksemburgas) 2015 m. gegužės 20 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gegužės 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Maria do Céu Bragança Linares Verruga,

Jacinto Manuel Sousa Verruga,

André Angelo Linares Verruga

prieš

Ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič, teisėjai A. Prechal, A. Rosas (pranešėjas), C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. balandžio 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Maria do Céu Bragança Linares Verruga ir kt., atstovaujamų advokatų G. Thomas ir L. Urbany,
- Liuksemburgo vyriausybės, atstovaujamos D. Holderer, padedamos advokato P. Kinsch,
- Danijos vyriausybės, atstovaujamos M. Wolff ir C. Thorning,

* Proceso kalba: prancūzų.

— Norvegijos vyriausybės, atstovaujamos I. Jansen, C. Anker ir M. Schei,
— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Van Hoof, M. Kellerbauer ir D. Martin,
susipažinęs su 2016 m. birželio 2 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje (OL L 141, 2011, p. 1) 7 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Maria do Céu Bragança Linares Verruga, Jacinto Manuel Sousa Verruga ir André Angelo Linares Verruga ginčą su *ministre de l'Enseignement supérieur et de la Recherche* (aukštojo mokslo ir tyrimų ministras, Liuksemburgas) dėl pastarojo atsisakymo skirti André Angelo Linares Verruga finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, 1968, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 15), iš dalies pakeistas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46, klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47; toliau – Reglamentas Nr. 1612/68), buvo panaikintas nuo 2011 m. birželio 16 d. Reglamentu Nr. 492/2011.
- 4 Pagal pastarojo reglamento 41 straipsnio antrą pastraipą nuorodos į Reglamentą Nr. 1612/68 laikomos nuorodomis į Reglamentą Nr. 492/2011.
- 5 Pastarojo reglamento 7 straipsnyje, kurio tekstas sutampa su Reglamentu Nr. 1612/68 7 straipsnio tekstu, numatyta:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, negali būti sudarytos skirtingos įdarbinimo ir darbo sąlygos, nei tos valstybės narės, kurioje jis dirba, piliečiams dėl jo pilietybės, ypač nustatant darbo užmokestį ir atleidžiant iš darbo, o jam tampa [tapus] bedarbiu – jį grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojami tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis, kaip ir vietiniai darbuotojai.

<...>“
- 6 Pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį „Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyvena ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę“.

7 Šios direktyvos 24 straipsnyje numatyta:

„1. Taikant tokias specialiąsias nuostatas, kurios aiškiai numatytos Sutartyje ir antriniuose [antrinės] teisės aktuose, visiems Sąjungos piliečiams, pagal šią direktyvą gyvenantiems priimančiosios valstybės narės teritorijoje, Sutarties taikymo srityje taikomas vienodas traktavimas kaip ir tos valstybės narės piliečiams. Ši teisė suteikiama ir šeimoms nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai ir turi teisę gyventi šalyje arba nuolatinio gyvenimo šalyje teisę.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, priimančioji valstybė narė neįpareigojama suteikti socialinės paramos teises per pirmuosius tris gyvenimo šalyje mėnesius arba, kai taikytina, ilgesnį 14 straipsnio 4 dalies b punkte numatytą laikotarpį ir neįpareigojama iki įgyjant nuolatinio gyvenimo šalyje teisę suteikti paramą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, susidedančią iš studento stipendijų ar paskolų, asmenims, išskyrus darbuotojus, savarankiškai dirbančiuosius, tokį statusą išlaikančius asmenis ir jų šeimos narius.“

Liuksemburgo teisė

8 Valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms reglamentuoja 2000 m. birželio 22 d. Įstatymas dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms (*Loi du 22 juin 2000 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures, Mémorial A 2000*, p. 1106; toliau – Įstatymas dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms), kuris buvo kelis kartus iš dalies pakeistas.

9 Ši pagalba suteikiama stipendijos ir paskolos forma; jos galima prašyti neatsižvelgiant į valstybę, kurioje prašytojas ketina studijuoti aukštojoje mokykloje.

10 Po pakeitimų 2010 m. liepos 26 d. įstatymo (*Mémorial A 2010*, p. 2040) 1 straipsnio 2 punktu Įstatymo dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms 2 straipsnyje šios pagalbos gavėjai apibrėžiami taip:

„Valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms gali gauti studentai, kurie priimti į aukštojo mokslo studijas ir kurie tenkina vieną iš šių sąlygų:

- a) yra Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės piliečiai ar jų šeimos nariai ir turi gyvenamąją vietą Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje arba
- b) yra vienos iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių, vienos iš kitų [1992 m. gegužės 2 d.] Europos ekonominės erdvės susitarimo [(OL L 1, 1994, p. 3)] susitariančiųjų šalių ar Šveicarijos Konfederacijos piliečiai ir pagal iš dalies pakeisto 2008 m. rugpjūčio 29 d. Įstatymo dėl laisvo asmenų judėjimo ir imigracijos 2 skyrių gyvena Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje kaip pagal darbo sutartį dirbantys asmenys, savarankiškai dirbantys asmenys, asmenys, kurie išsaugo šį statusą, ar asmenų, kurie priklauso prie vienos iš nurodytų kategorijų, šeimos nariai, ar yra įgiję teisę nuolat gyventi šalyje <...>

<...>“

11 Teisės nuostatos, taikytinos pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, yra tos, kurios išplaukia iš Įstatymo dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms pakeitimo 2013 m. liepos 19 d. įstatymu (*Mémorial A 2013*, p. 3214; toliau – iš dalies pakeistas 2000 m. birželio 22 d. įstatymas).

- 12 Iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo 2bis straipsnyje, įterptame 2013 m. liepos 19 d. įstatymo 1 straipsnio 1 punktu, numatyta:

„Studentas, negyvenantis Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje, taip pat gali pasinaudoti finansine pagalba aukštojo mokslo studijoms su sąlyga, kad jis yra asmens, dirbančio pagal darbo sutartį, ar savarankiškai dirbančio asmens, Liuksemburgo ar Europos Sąjungos, ar kitos Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies valstybės, ar Šveicarijos Konfederacijos piliečio, dirbančio ar vykdančio veiklą Liuksemburge, vaikas, jei šis darbuotojas buvo įdarbintas ar vykdė savo veiklą Liuksemburge nepertraukiamai bent penkerius metus studento finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms paraiškos pateikimo momentu. Darbas Liuksemburge turi būti ne mažesnės trukmės nei pusė įprasto darbo laiko, taikomo įmonėje pagal įstatymą arba kolektyvinę darbo sutartį, jei ji yra. Savarankiškai dirbantis asmuo turi būti privalomai ir nenutrūkstamai penkerius metus iki finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms paraiškos pateikimo priskirtas prie Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės socialinės apsaugos sistemos pagal Socialinės apsaugos kodekso 1 straipsnio 4 punktą.“

- 13 Vėliau iš dalies pakeistas 2000 m. birželio 22 d. įstatymas buvo panaikintas 2014 m. liepos 24 d. Įstatymu dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms (*loi du 24 juillet 2014 concernant l'aide financière de l'État pour études supérieures; Mémorial A 2014, p. 2188*), šis negaliojo, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės. Konkrečiai studento nerezidento vieno iš tėvų nepertraukiamo penkerių metų darbo finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu sąlygos buvo atsisakyta ir ji pakeista studento nerezidento vieno iš tėvų ne mažiau kaip penkerių metų darbo per referencinį septynerių metų laikotarpį finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu sąlyga.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 14 Lježo universiteto (Belgija) studentas André Angelo Linares Verruga gyvena su savo tėvais Maria do Céu Bragança Linares Verruga ir Jacinto Manuel Sousa Verruga Lonvi (Prancūzija). Maria do Céu Bragança Linares Verruga dirba Liuksemburge pagal darbo sutartį nuo 2004 m. gegužės 15 d. su vienintele pertrauka nuo 2011 m. lapkričio 1 d. iki 2012 m. sausio 15 d. Jacinto Manuel Sousa Verruga dirbo šioje valstybėje narėje pagal darbo sutartį nuo 2004 m. balandžio 1 d. iki 2011 m. rugsėjo 30 d. ir nuo 2013 m. gruodžio 4 d. iki 2014 m. sausio 6 d. 2014 m. vasario 1 d. jis įsteigė įmonę Liuksemburge ir nuo tos dienos joje dirba kaip savarankiškai dirbantis asmuo.
- 15 André Angelo Linares Verruga, kaip studentas, pateikė paraišką dėl Liuksemburgo valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms, kurias baigus išduodamas diplomas, 2013–2014 mokslo metų žiemos semestru.
- 16 2013 m. lapkričio 28 d. sprendimu aukštojo mokslo ir tyrimų ministras atsisakė patenkinti šią finansinės pagalbos paraišką, remdamasis tuo, kad netenkinamos iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo 2bis straipsnyje nustatytos sąlygos.
- 17 2013 m. gruodžio 23 d. André Angelo Linares Verruga ir jo tėvai apskundė šį sprendimą. 2014 m. sausio 14 d. sprendimu aukštojo mokslo ir tyrimų ministras atmetė šį skundą.
- 18 André Angelo Linares Verruga taip pat pateikė paraišką dėl Liuksemburgo valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms 2013–2014 mokslo metų vasaros semestru. 2014 m. kovo 24 d. sprendimu aukštojo mokslo ir tyrimų ministras atsisakė patenkinti šią finansinės pagalbos paraišką dėl tokių pačių priežasčių, kaip nurodytos 2013 m. lapkričio 28 d. sprendime.
- 19 Tuomet André Angelo Linares Verruga ir jo tėvai 2014 m. balandžio 15 d. pareiškė ieškinį *Tribunal administratif* (Administracinis pirmosios instancijos teismas, Liuksemburgas) dėl 2013 m. lapkričio 28 d., 2014 m. sausio 14 d. ir 2014 m. kovo 24 d. aukštojo mokslo ir tyrimų ministro sprendimų pakeitimo ar panaikinimo.

- 20 Visų pirma šiame teisme André Angelo Linares Verruga ir jo tėvai teigė, kad valstybės finansinė pagalba aukštojo mokslo studijoms yra išmoka šeimai, kaip tai suprantama pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), kurią kiekvienas darbuotojas turi teisę gauti. Subsidiariai jie tvirtina, kad ši pagalba yra socialinė lengvata, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalį, todėl ją skiriant galioja šioje nuostatoje įtvirtintas vienodo požiūrio principas.
- 21 Liuksemburgo vyriausybė tvirtina, kad minėta pagalba nėra išmoka šeimai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 883/2004, ir ginčija Reglamento Nr. 1612/68 taikymą pagrindinėje byloje. Ši vyriausybė taip pat tvirtina, kad vieno iš studento, negyvenančio Liuksemburge, tėvų darbuotojo statuso nepakanka, kad studentui atsirastų teisė į valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms. Minėtos vyriausybės teigimu, 2013 m. birželio 20 d. Sprendimu *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) buvo leista nacionalinės teisės aktų leidėjui tokios pagalbos teikimą sieti su sąlygos, kad pasienio darbuotojas turi būti išdirbęs atitinkamoje valstybėje narėje ilgą laikotarpį, laikymusi. Tačiau pagrindinėje byloje sutuoktiniai Verruga netenkino šios sąlygos.
- 22 *Tribunal administratif* visų pirma atmetė André Angelo Linares Verruga ir jo tėvų argumentą, kad valstybės finansinė pagalba aukštojo mokslo studijoms yra išmoka šeimai, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 883/2004. Šiuo aspektu jis pažymi, kad šiame reglamente reglamentuojamos išmokos, susijusios su pagal darbo sutartį ir savarankiškai dirbančių asmenų privalomomis įmokomis, ir kad išmoka patenka į jo taikymo sritį, tik jei apima socialinę riziką. Taigi, *Tribunal administratif* mano, kad valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms tikslas nėra apimti tokią riziką.
- 23 Šio teismo teigimu, minėta finansinė pagalba negali būti laikoma kompensacija už šeimos išmokų vyresniems nei 18 metų studentams panaikinimą. Studentus pripažindamas valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms gavėjais, Liuksemburgo teisės aktų leidėjas sąvoką „studento savarankiškumas“, t. y. jo teisė tęsti pasirinktas aukštojo mokslo studijas, siekė taikyti neatsižvelgdamas į jo tėvų finansinę situaciją ir valią, siekdamas, be kita ko, paskatinti aukštojo mokslo diplomą turinčių asmenų dalies didėjimą tarp Liuksemburgo gyventojų. Šiuo aspektu *Tribunal administratif* pažymi, kad valstybės finansinei pagalbai aukštojo mokslo studijoms taikomos tik akademinės sąlygos ir kad ji suteikiama stipendijos ar paskolos forma, jų suma skiriasi priklausomai tik nuo studento finansinės ir asmeninės socialinės situacijos, taip pat nuo jam tenkančių registracijos mokesčių.
- 24 Antra, dėl André Angelo Linares Verruga ir jo tėvų argumentų, susijusių su iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo nesuderinamumu su Reglamentu Nr. 1612/68, *Tribunal administratif* mano, kad valstybės narės teikiamas studijų finansavimas darbuotojų vaikams yra darbuotojui migrantui taikoma socialinė lengvata, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį, todėl ši nuostata taikytina pagrindinėje byloje.
- 25 Be to, šis teismas pažymi, kad 2013 m. birželio 20 d. Sprendime *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) Teisingumo Teismas nusprendė, kad Įstatymo dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms, iš dalies pakeisto 2010 m. liepos 26 d. įstatymu, 2 straipsnio b punkte numatyta nuolatinės gyvenamosios vietos sąlyga yra asmenų, kurie nuolat gyvena Liuksemburge, ir asmenų, kurie, nuolat negyvendami šioje valstybėje narėje, yra joje veiklą vykdančių pasienio darbuotojų vaikai, netiesioginė diskriminacija dėl pilietybės.
- 26 *Tribunal administratif* teigimu, nors minėtame sprendime Teisingumo Teismas patvirtino, kad Liuksemburgo teisės aktų leidėjas nagrinėjamos pagalbos suteikimo tikslais galėjo reikalauti, kad pasienio darbuotojas, studento tėvas ar motina, būtų dirbęs Liuksemburge nustatytą minimalų laikotarpį, tačiau Teisingumo Teismas nenusprendė, kad toks reikalavimas turi būti išimtinė sąlyga ir kad penkerių metų darbo šioje valstybėje narėje trukmė turi būti vienintelis leistinas kriterijus. Priešingai, tame pačiame sprendime Teisingumo Teismas akcentavo pernelyg išimtinę taisyklės,

išskiriančios vienintelį kriterijų, taikomą vertinant pasienio darbuotojo sąsajos su Liuksemburgo visuomene laipsnį, pobūdį ir kriterijų, kurie leidžia atskleisti pagrįstą studento grįžimo į Liuksemburgą po jo studijų tikimybę, reikšmę ir pagrįstumą.

- 27 Be to, *Tribunal administratif* nurodo, kad buvo atsisakyta suteikti André Angelo Linares Verruga valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms dėl dviejų su puse mėnesių pertraukos, kurią padarė jo motina, dirbdama Liuksemburge pagal darbo sutartį, nepriklausomai nuo to, kad ji šį darbą dirbo iš viso beveik aštuonerius metus, nors tokio atsisakymo nebuvo, esant toms pačioms sąlygoms, darbuotojui, nuolat gyvenančiam minėtoje valstybėje narėje.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal administratif* kyla klausimas, ar sąlyga, numatyta iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo 2bis straipsnyje, nėra perteklinė. Jis pažymi, kad netiesioginė diskriminacija iš principo draudžiama, nebent yra objektyviai pateisinama, t. y. tinkama užtikrinti teisėto tikslo pasiekimą ir neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti. Šiuo aspektu teismas pažymi, kad Liuksemburgo vyriausybė kaip pateisinimą nurodo būtinybę įsitikinti, kad yra ryšys tarp pasienio darbuotojo ir Liuksemburgo visuomenės, o tai leidžia daryti prielaidą, kad, pasinaudojęs valstybės pagalba finansuojant jo studijas, studentas, tokio darbuotojo vaikas, grįš į Liuksemburgą tam, kad panaudotų įgytas žinias šios valstybės narės ekonomikai vystyti.
- 29 *Tribunal administratif* teigimu, Liuksemburgo vyriausybė žino apie reikalavimo, numatyto iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo 2bis straipsnyje, perteklinį ir diskriminacinį pobūdį, nes 2014 m. liepos 24 d. Įstatyme dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms penkerių metų nepertraukiamo darbo trukmės sąlyga buvo pakeista bendros penkerių metų darbo trukmės per referencinį septynerių metų laikotarpį sąlyga, siekiant leisti atsižvelgti į darbo pertraukas, be kita ko, dėl nedarbingumo laikotarpių. Tačiau šis teismas mano, kad, nepaisant šio minėtos pagalbos suteikimo sąlygų pasikeitimo, iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo suderinamumo su Reglamentu Nr. 1612/68 klausimas vis dar gali turėti įtakos sprendimui, kiek tai susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjama aukštojo mokslo ir tyrimų ministro sprendimais.
- 30 Šiomis sąlygomis *Tribunal administratif* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar iš dalies pakeisto 2000 m. birželio 22 d. įstatymo 2bis straipsnyje numatyta sąlyga, taikoma Liuksemburgo Didžiojoje Hercogystėje nuolat negyvenantiems studentams, neatsižvelgiant į kitus ryšio kriterijus, t. y. į tai, kad jie yra darbuotojų, finansinės pagalbos paraiškų pateikimo momentu dirbusių ar vykdžiusių veiklą Liuksemburge nepertraukiamai ne mažiau kaip penkerius metus, vaikai, yra pateisinama Liuksemburgo valstybės nustatytos mokslo ir biudžeto politikos motyvais ir adekvati, proporcinga siekiamam tikslui padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių asmenų proporcinę dalį, siekiant užtikrinti, kad šie asmenys, pasinaudoję nagrinėjamos pagalbos sistemos suteikiama galimybe gauti finansavimą savo studijoms, kurios prireikus tęsiamos užsienyje, grįžtų į Liuksemburgą tam, kad panaudotų savo įgytas žinias šios valstybės narės ekonomikai vystyti?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 31 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms suteikimas studentams nerezidentams siejamas su sąlyga, kad bent vienas iš tėvų būtų dirbęs šioje valstybėje narėje minimalų ir nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu, tačiau tokia sąlyga nenumatyta studentams, nuolat gyvenantiems minėtoje valstybėje narėje, siekiant paskatinti aukštojo mokslo diplomą turinčių nuolatinių gyventojų proporcinės dalies didėjimą.

Pirminės pastabos

- 32 Byloje, kurioje buvo priimtas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimas *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411), Teisingumo Teismas jau nagrinėjo Liuksemburgo teisės nuostatas, reglamentuojančias valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms ir įtvirtintas Įstatyme dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms, iš dalies pakeistame 2010 m. liepos 26 d. įstatymu.
- 33 Teisingumo Teismo buvo klausama dėl nacionalinės teisės akto, pagal kurį finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms suteikimas buvo siejamas su studento nuolatinio gyvenimo šalyje sąlyga ir taip buvo įtvirtintas nevienodas požiūris į asmenis, nuolat gyvenančius Liuksemburge, ir asmenis, nuolat negyvenančius šioje valstybėje narėje, kurie yra pasienio darbuotojo, veiklą vykdančio minėtoje valstybėje narėje, vaikai, suderinamumo su Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi.
- 34 Teisingumo Teismas nusprendė, kad nevienodas požiūris, atsiradęs dėl to, kad gyvenamosios vietos sąlyga taikoma pasienio darbuotojų vaikams, yra iš esmės draudžiama netiesioginė diskriminacija, nebent ji yra objektyviai pateisinama (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 46 punktą).
- 35 Šiuo aspektu Teisingumo Teismas nusprendė, kad nuolatinės gyvenamosios vietos sąlyga, numatyta Įstatyme dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms, iš dalies pakeistame 2010 m. liepos 26 d. įstatymu, buvo tinkama pasiekti Sąjungos lygmeniu pripažintą bendrojo intereso tikslą skatinti aukštojo mokslo studijas ir gerokai padidinti Liuksemburge nuolat gyvenančių asmenų, turinčių aukštojo mokslo diplomą, proporcinę dalį (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 53, 56 ir 68 punktai).
- 36 Tačiau savo analizėje dėl nuolatinės gyvenamosios vietos sąlygos būtinumo Teisingumo Teismas nusprendė, kad šia sąlyga viršijama tai, kas būtina ja užsibrėžtam tikslui pasiekti, tiek, kiek ja kliudoma atsižvelgti į kitus veiksnius, kurie potencialiai gali atspindėti realų minėtos pagalbos prašytojo prisirišimo prie atitinkamos valstybės narės visuomenės ar darbo rinkos laipsnį, pavyzdžiui, tai, kad vienas iš tėvų, kuris ir toliau išlaiko studentą, yra pasienio darbuotojas, kuris šioje valstybėje narėje turi nuolatinę darbo vietą ir joje jau pakankamai ilgai dirba (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 83 punktas).
- 37 Priėmus 2013 m. birželio 20 d. Sprendimą *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 2013 m. liepos 19 d. įstatymu buvo iš dalies pakeistas Įstatymas dėl valstybės finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms taip, kad pasinaudoti šia pagalba galėtų studentas, kuris nuolat negyvena Liuksemburge, su sąlyga, kad jis yra pagal darbo sutartį ar savarankiškai dirbančio asmens, Liuksemburgo ar Europos Sąjungos piliečio, dirbančio pagal darbo sutartį ar vykdančio veiklą Liuksemburge, vaikas ir kad šis darbuotojas dirbo ar vykdė savo veiklą Liuksemburge nepertraukiamą bent jau penkerių metų laikotarpį studento paraiškos dėl finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms pateikimo momentu.
- 38 Norint atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo klausimą, reikia išnagrinėti, ar teisės aktų nuostatos, kaip antai nuostatos po pakeitimų, lemia diskriminaciją ir, jei taip, ar jos objektyviai pateisinamos.

Dėl diskriminacijos buvimo

- 39 Pagal Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalį, kurios turinys sutampa su Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalies turiniu, darbuotojas, valstybės narės pilietis, kitose valstybėse narėse naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokesčių lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai. Ši nuostata vienodai taikoma ir priimančiojoje valstybėje narėje gyvenantiems darbuotojams migrantams,

ir pasienio darbuotojams, kurie, nors ir dirba šioje valstybėje narėje, gyvena kitoje valstybėje narėje (šiuo klausimu žr. 1997 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Meints*, C-57/96, EU:C:1997:564, 50 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 37 punktą).

- 40 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką išlaikymo ir mokymosi pašalpa, mokama universitetinių studijų, kurias baigus įgyjama profesinė kvalifikacija, laikotarpiu, darbuotojui migrantui yra socialinė lengvata, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalį (2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 34 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 38 punktą), kuria darbuotojo migranto vaikas gali pats remtis, kad gautų šį finansavimą, jeigu pagal nacionalinę teisę jis suteikiamas tiesiogiai studentui (šiuo klausimu žr. 1992 m. vasario 26 d. Sprendimo *Bernini*, C-3/90, EU:C:1992:89, 26 punktą; 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 48 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 40 punktą).
- 41 Pagal vienodo požiūrio principą, įtvirtintą tiek SESV 45 straipsnyje, tiek Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnyje, draudžiama ne tik tiesioginė diskriminacija dėl pilietybės, bet ir visos netiesioginės diskriminacijos formos, kuriomis, pritaikius kitus atskyrimo kriterijus, pasiekiamas toks pats rezultatas (žr. 2010 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Bressol ir kt.*, C-73/08, EU:C:2010:181, 40 punktą).
- 42 Pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms suteikimas siejamas su studento nuolatinės gyvenamosios vietos Liuksemburgo teritorijoje sąlyga arba, kai studentas nuolat negyvena šioje teritorijoje, su sąlyga, kad jis yra darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį ar vykančių savo profesinę veiklą Liuksemburge nepertraukiamą bent jau penkerių metų laikotarpį finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu, vaikas. Nors ji taikoma tiek Liuksemburgo piliečiams, tiek kitų valstybių narių piliečiams, tokia minimalios ir nepertraukiamos darbo trukmės sąlyga nėra numatyta studentams, kurie nuolat gyvena Liuksemburgo teritorijoje.
- 43 Tačiau tiek, kiek daromas skirtumas, grindžiamas gyvenamąja vieta, grėsmė atsidurti blogesnėje padėtyje pirmiausia kyla kitų valstybių narių piliečiams todėl, kad nerezidentai dažniausiai neturi tos valstybės pilietybės (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 38 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 44 punktą).
- 44 Todėl tai yra netiesioginė diskriminacija dėl pilietybės, kuri galima tik tada, jei yra objektyviai pateisinama. Tam, kad galėtų būti pateisinama, ji turi būti tinkama užsibrėžtam tikslui pasiekti ir ja neturi būti reikalaujama daugiau, nei reikia tokiam tikslui.

Dėl teisėto tikslo buvimo

- 45 Savo rašytinėse pastabose Liuksemburgo vyriausybė tvirtina, kad iš dalies pakeistu 2000 m. birželio 22 d. įstatymu siekiamas tikslas yra identiškas socialiniam tikslui, kuris buvo nurodytas siekiant pateisinti teisės aktus, taikytus byloje, kurioje buvo priimtas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimas *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411). Tai tikslas Liuksemburge gerokai padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių nuolatinių gyventojų dalį.
- 46 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 53 ir 56 punktuose Teisingumo Teismas nurodė, kad Liuksemburgo vyriausybės nurodytas socialinis tikslas siekiant pateisinti teisės aktus, taikytinus byloje, kurioje buvo priimtas tas sprendimas, ir siekiant skatinti tęsti aukštojo mokslo studijas yra Sąjungos lygiu pripažintas bendrasis interesas. Iš tiesų valstybės narės veiksmais, siekiant užtikrinti aukštą jos nuolatinių gyventojų mokymosi lygį, siekiama teisėto tikslo, galinčio pateisinti netiesioginę diskriminaciją dėl pilietybės.

- 47 Reikia išnagrinėti, ar nepertraukiamo penkerių metų darbo trukmės stipendijos paraiškos pateikimo momentu sąlyga yra tinkama ir būtina siekiant minėto tikslo.

Dėl minimalios ir nepertraukiamos darbo trukmės sąlygos tinkamumo

- 48 Liuksemburgo vyriausybės, prie kurios nuomonės iš esmės prisideda Danijos ir Norvegijos vyriausybės, teigimu, minimalaus ir nepertraukiamo penkerių metų trukmės darbo sąlyga siekiama užtikrinti, kad finansinė pagalba būtų teikiama tik studentams, kurie su Liuksemburgo visuomene palaiko ryšius, nes yra didelė tikimybė, kad jie įsikurs Liuksemburge ir integruosis į Liuksemburgo darbo rinką pasibaigus aukštojo mokslo studijoms. Šis tikslas pasiekiamas, jei vienas iš tėvų, pasienio darbuotojas, turi Liuksemburge nuolatinį darbą ir jame dirba jau ilgą laiką, nes tai atspindi sąsajos su Liuksemburgo visuomene ar darbo rinka realumo laipsnį. Tokios aplinkybės leistų daryti prielaidą, kad tėvų pavyzdys darys įtaką pakankamu tikimybės laipsniu studento karjeros pasirinkimui.
- 49 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad, kaip matyti iš nusistovėjusios teismo praktikos, darbuotojai migrantai ir pasienio darbuotojai, patekę į valstybės narės darbo rinką, iš principo sukūrė pakankamą integracijos šios valstybės visuomenėje ryšį, dėl kurio jų atžvilgiu galima taikyti vienodo požiūrio, palyginti darbuotojais tos valstybės piliečiais, principą, kiek tai susiję su socialinėmis lengvatomis (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 65 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 63 punktą).
- 50 Integracijos ryšys, be kita ko, atsiranda dėl to, kad priimančiojoje valstybėje narėje mokėdami mokestines įmokas dėl pagal darbo sutartį dirbamo darbo darbuotojai migrantai ir pasienio darbuotojai taip pat prisideda prie šios valstybės socialinės politikos finansavimo. Todėl jie turi galėti juo pasinaudoti tomis pačiomis sąlygomis kaip vietiniai darbuotojai (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-542/09, EU:C:2012:346, 66 punktą ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 63 punktą).
- 51 Tačiau Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad nacionalinės teisės aktai, netiesiogiai diskriminuojantys ir ribojantys socialinių lengvatų, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalį, suteikimą pasienio darbuotojams, nesant pakankamo ryšio su visuomene, kurioje jie vykdo veiklą nuolat negyvendami, gali būti objektyviai pateisinami ir proporcingi siekiamam tikslui (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Hartmann*, C-212/05, EU:C:2007:437, 30–35 ir 37 punktus; 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Geven*, C-213/05, EU:C:2007:438, 26 punktą; 2007 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Hendrix*, C-287/05, EU:C:2007:494, 54 ir 55 punktus ir 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* C-20/12, EU:C:2013:411, 64 punktą).
- 52 Taigi, 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Geven* (C-213/05, EU:C:2007:438) 26 ir 28–30 punktuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis nedraudžia valstybės narės nacionalinės teisės akto, kuriame numatyta, kad į socialinę lengvatą, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, gali pretenduoti tik darbuotojai, kurie dėl savo gyvenamosios vietos pasirinkimo užmezgė pakankamą ryšį su šios valstybės narės visuomene, taip pat, kiek tai susiję su pasienio darbuotojais, kurie profesinę veiklą vykdo minėtoje valstybėje narėje, nors nuolat gyvena kitoje valstybėje narėje, tie, kurie vykdo profesinę veiklą, viršijančią nedidelės apimties veiklą, nes objektyvus prisidėjimas prie nacionalinės darbo rinkos taip pat laikomas tinkamu integracijos į atitinkamos valstybės narės visuomenę elementu.
- 53 Teisės aktuose, taikytuose byloje, kurioje buvo priimtas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimas *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411), išankstinė studento nuolatinio gyvenimo Liuksemburge sąlyga buvo laikoma kaip vienintelė sąlyga, galinti nustatyti sąsają su šia valstybe nare.

- 54 Teisingumo Teismas nusprendė, kad tokia nuolatinės gyvenamosios vietos sąlyga buvo tinkama pasiekti tikslą skatinti aukštojo mokslo studijas ir gerokai padidinti Liuksemburge nuolat gyvenančių asmenų, turinčių aukštojo mokslo diplomą, proporcinę dalį, tačiau ji yra pernelyg griežta (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 76 punktas). Iš tiesų pagrįsta tikimybė, kad pagalbos gavėjai grįš, kad įsikurtų Liuksemburge, ir pateiks savo kandidatūras, kad būtų įtraukti į darbo rinką šioje valstybėje narėje ir prisidėtų prie jos ekonomikos vystymo, gali būti nustatyta remiantis kitais veiksniais nei tokia sąlyga (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 77 punktas).
- 55 Tarp šių veiksmų Teisingumo Teismas nurodė, kad atitinkamo studento tėvų darbas ilgą laiką valstybėje narėje, teikiančioje prašomą pagalbą, gali būti tinkamas įrodyti realų sąsajos su šios valstybės visuomene ar darbo rinka laipsnį (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 78 punktas).
- 56 Pagrindinėje byloje, kaip ir byloje, kurioje buvo priimtas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimas *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411), pirma, finansinės pagalbos gavėjai yra ne patys darbuotojai, bet jų vaikai, nuolat negyvenantys Liuksemburge, siekiantys mokytis Liuksemburge arba kurioje nors kitoje valstybėje, ir, antra, pasienio darbuotojų vaikų ryšys su Liuksemburgo visuomene šiuo aspektu gali būti silpnesnis nei Liuksemburge nuolat gyvenančių darbuotojų migrantų vaikų.
- 57 Šiomis aplinkybėmis matyti, kad yra teisėta, jog valstybė, pagalbos teikėja, siekia įsitikinti, ar pasienio darbuotojai iš tikrųjų saistomi su Liuksemburgo visuomene integracijos ryšio, ir reikalauja pakankamo ryšio siekdama kovoti su rizika dėl „stipendijų turizmo“, nurodyto pastabas pateikusių vyriausybių.
- 58 Šiuo aspektu reikia pripažinti, kad vieno iš tėvų, pasienio darbuotojo, minimalios darbo trukmės sąlyga, reikalaujama iš dalies pakeistame 2000 m. birželio 22 d. įstatyme tam, kad pasienio darbuotojų vaikai galėtų pretenduoti į valstybės finansinę pagalbą aukštojo mokslo studijoms, gali įrodyti tokį šių darbuotojų ryšį su Liuksemburgo visuomene ir pagrįstą tikimybę, kad studentas, baigęs studijas, grįš į Liuksemburgą.

Dėl minimalios ir nepertraukiamos darbo trukmės sąlygos būtinybės

- 59 Tam, kad atitiktų Sąjungos teisę, sąlyga, susijusi su minimalia ir nepertraukiama darbo trukme finansinės pagalbos prašymo momentu, neturi viršyti to, kas yra būtina užsibrėžtam tikslui pasiekti.
- 60 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 76 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad nustatydamas gyvenamosios vietos sąlygą, kaip antai nagrinėjamą byloje, kurioje buvo priimtas tas sprendimas, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė teikia pirmenybę veiksmui, kuris nebūtinai yra vienintelis, galintis parodyti realų suinteresuotojo asmens ryšio su šia valstybe nare laipsnį.
- 61 Teisingumo Teismas nurodė, kad pakankama studento sąsaja su Liuksemburgo Didžiąja Hercogyste, kuria remiantis galima padaryti išvadą apie tokią tikimybę, taip pat atsiranda dėl to, kad šis studentas gyvena vienas ar su savo tėvais Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės kaimyninėje valstybėje ir kad pakankamai ilgai jo tėvai dirba Liuksemburge ir gyvena šalia šios valstybės narės (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 78 punktas).
- 62 Kalbant apie Liuksemburgo teisės aktų leidėjui suteiktą galimybę, galima nurodyti, kaip tai padarė Komisija per posėdį, kad jeigu pagalba būtų suteikiama, pavyzdžiui, paskolos forma, finansavimo sistema, pagal kurią, kiek tai susiję su šios paskolos teikimu, jos likučiu ar jos negražinimu, būtų taikoma sąlyga, jog ja pasinaudojęs studentas turi sugrįžti į Liuksemburgą dirbti ir gyventi, būtų galima pasiekti užsibrėžtą tikslą neišskiriant pasienio darbuotojų vaikų (2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.*, C-20/12, EU:C:2013:411, 79 punktas).

- 63 Be to, Teisingumo Teismas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 80 punkte nurodė, kad, siekiant išvengti pavojaus, kad atsiras „stipendijų turizmas“, ir įsitikinti, jog pasienio darbuotojas yra glaudžiai susijęs su Liuksemburgo visuomene, teikiant finansinę pagalbą galima būtų taikyti sąlygą, kad pasienio darbuotojas, studento tėvas, kuris negyvena Liuksemburge, būtų dirbęs šioje valstybėje narėje nustatytą minimalų laikotarpį.
- 64 Šiuo aspektu Liuksemburgo vyriausybė tvirtina, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas pasinaudojo galimybe, kurią jam suteikia 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 80 punktas, pagal analogiją remiantis Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalimi, kurioje daroma nuoroda į nuolatinio apsigyvenimo teisės įgijimo sąlygas, suformuluotas šios direktyvos 16 straipsnio 1 dalyje. Pastarojoje nuostatoje aiškiai numatytas nuolatinio apsigyvenimo teisės įgijimas „Sąjungos [piliečiams], kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį“.
- 65 Tačiau, kaip savo išvados 83–85 punktuose nurodo generalinis advokatas, Liuksemburgo vyriausybės nurodyta analogija Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 daliai ir 24 straipsnio 2 daliai nėra reikšminga siekiant pateisinti nepertraukiamo penkerių metų darbo laikotarpio reikalavimą, nustatytą pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose.
- 66 Iš tiesų Direktyvos 2004/38 16 straipsnis, kuriame numatyta minimalaus nepertraukiamo nuolatinio gyvenimo trukmės sąlyga siekiant užtikrinti teisę į nuolatinį gyvenimą šalyje asmenims, nuolat gyvenantiems priimančiojoje valstybėje narėje, priskirtinas, kaip, be to, Teisingumo Teismas aiškiai pabrėžė 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 80 punkte, prie kito konteksto nei vienodo nacionalinių darbuotojų ir darbuotojų migrantų vertinimo kontekstas. Be to, Direktyvos 2004/38 24 straipsnio 2 dalyje aiškiai patikslinama, kad šioje nuostatoje palikta galimybė atsisakyti suteikti prieš įgyjant nuolatinio gyvenimo teisę pagalbą studijoms, įskaitant profesinį parengimą, susidedančią iš studento stipendijų ar paskolų, taikoma tik asmenims, išskyrus darbuotojus, savarankiškai dirbančius asmenis, tokį statusą išlaikančius asmenis ir jų šeimos narius.
- 67 Todėl tik siekdamas iliustruoti, kaip Sąjungos teisė leidžia ekonomiškai neaktyviems Sąjungos piliečiams išvengti „stipendijų turizmo“, Teisingumo Teismas 2013 m. birželio 20 d. Sprendimo *Giersch ir kt.* (C-20/12, EU:C:2013:411) 80 punkte rėmėsi Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalimi ir 24 straipsnio 2 dalimi.
- 68 Reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje buvo atsisakyta suteikti valstybės finansinę pagalbą André Angelo Linares Verruga, nors jo tėvai dirbo Liuksemburge iš viso daugiau nei penkerius metus (tik su keliomis trumpomis pertraukomis per penkerius metus) iki finansinės pagalbos paraiškos pateikimo.
- 69 Tokia taisyklė, kaip numatyta pagrindinėje byloje nagrinėjamame teisės akte, pagal kurią studentams nerezidentams finansinė pagalba aukštojo mokslo studijoms suteikiama su sąlyga, kad vienas iš tėvų dirbo Liuksemburge nepertraukiamai bent jau penkerius metus finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu, ir neleidžiama kompetentingoms valdžios institucijoms suteikti šią pagalbą, jei, kaip pagrindinėje byloje, tėvai, išskyrus kelias trupas pertraukas, dirbo Liuksemburge ilgą laiką, šiuo atveju daugiau nei aštuonerius metus, laikotarpiu iki šios paraiškos pateikimo, yra apribojimas, kuriuo viršijama tai, kas būtina norint pasiekti teisėtą tikslą padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių asmenų skaičių šalyje nuolat gyvenančioje visuomenėje, nes tokios pertraukos negali nutraukti ryšio tarp finansinės pagalbos prašytojo ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės.
- 70 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 492/2011 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms suteikimas studentams nerezidentams siejamas su sąlyga, kad bent vienas iš jų tėvų būtų dirbęs šioje valstybėje narėje minimalų ir nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį finansinės pagalbos

paraiškos pateikimo momentu, tačiau tokia sąlyga nenumatyta studentams, nuolat gyvenantiems minėtos valstybės narės teritorijoje, siekiant padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių rezidentų proporcinę dalį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁷¹ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje 7 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiami valstybės narės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, pagal kuriuos finansinės pagalbos aukštojo mokslo studijoms suteikimas studentams nerezidentams siejamas su sąlyga, kad bent vienas iš jų tėvų būtų dirbęs šioje valstybėje narėje minimalų ir nepertraukiamą penkerių metų laikotarpį finansinės pagalbos paraiškos pateikimo momentu, tačiau tokia sąlyga nenumatyta studentams, nuolat gyvenantiems minėtos valstybės narės teritorijoje, siekiant padidinti aukštojo mokslo diplomą turinčių rezidentų dalį.

Parašai.